

Тишковець Д. А
*студентка 2-го курсу факультету
цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокатура залишається єдиним незалежним правозахисним інститутом, який представляє законні інтереси особи в державних владних структурах. Діяльність правозахисника розкривається через задоволення вимог клієнта, чий потреби можуть варіюватися за ступенем складності, тим не менш кожна справа є унікальна і становить цінний елемент досвіду. Зважаючи на винятковість поставлених завдань професіонал адвокатської сфери має розвивати власну інтелектуальну творчість при цьому засобами якісного захисту є власна стратегія і тактика.

Вагомий відсоток вдалої справи адвоката залежить від правильно обраної стратегії захисту клієнта і професійної тактики надання правової допомоги. Це дві фундаментальні складові правової майстерності, які є нероздільно залежними і гармонійно доповнюють одна одну.

Стратегія – це мета адвоката відповідно до поставлених цілей, а тактика – технічні прийоми і засоби, які використовуються для досягнення стратегічного результату [1]. Незважаючи на те, що дані практико-методологічні інструменти діють взаємопов'язано для цілісного розуміння варто розглянути кожен індивідуально.

Адвокательська стратегія – сукупність прийомів необхідних для досягнення мети, а саме: захисту прав та інтересів клієнта на всебічному неупередженому аналізі фактів і виокремлення категорії проблем, наданні оцінки суттєвим обставинам, визначені можливих технічних способів їх вирішення та необхідних ресурсів, плануванні послідовних дій, розумінні ризиків і побудові ефективної та безпечної тактики. Підґрунтям для досягнення результату постає індивідуальна інтелектуальна творчість – спосіб мислення адвоката.

Стратегічне мислення – вміння передбачати хід дій, продумувати запасні варіанти, ініціювати підходи розв'язання проблеми, оцінювати тенденції і розуміти перспективи, діяти з урахуванням усіх реальних факторів впливу, щоб уникнути прорахунків. При цьому структурною основою будь-якої стратегії є дотримання законів держави. Успіх законодавчих приписів, які визначають межі повноважень адвокатури залежить від професійного вміння адвоката виконувати обов'язки та задіювати свої процесуальні можливості. Правова позиція адвоката повинна відповідати не тільки інтересам клієнта, а передусім закону[2].

Найактуальнішою у формуванні авторитету адвоката є стратегія

повного виправдання, яка реалізується шляхом цілковитого заперечення вини клієнта з позиції відсутності його причетності до складу злочину. Такі справи грають визначну роль у адвокатському досвіді. Друге місце посідає стратегія часткового виправдання, головний спектр якої полягає у не погодженні з повним обсягом пред'явлених підозр та акцентом на пом'якшуючих обставинах. Окремою категорією виступає позиція пом'якшення вини з позиції розкаяння обвинувача у якій адвокат вдається до спростування чи нейтралізації обтяжуючих обставин [3].

Варто зазначити, що визначення стратегії залежить безпосередньо від адвоката. До того ж, найбільший відсоток успіху має стратегія побудована на власному досвіді, адже це допомагає досягнути проблематику справи в максимальному обсязі і найімовірніше досягти поставленої цілі. Обирається стратегія, виходячи з аналізу складених обставин та визначення основної мети. Натомість практичне застосування процесуальних процедур покладається на тактику.

Юридична тактика – порядок застосування стратегічно визначених методів, засобів і прийомів, які застосовуються при виробленні відповідної структури правового захисту в інтересах досягнення головної мети.

Здійснюючи аналіз певної кількості адвокатських справ, можна прослідкувати формальні елементи, які становлять структурну основу будь-якої тактики. Серед них виокремлюються наступні: правова проблема, статистичні й аналітичні дані, альтернативи як варіанти вирішення питання із відповідним аналізом ефективності втілення окремої стратегії. Не менш важливим критерієм виступає попереднє узгодження дій з клієнтом для органічної організації процесу, включаючи обговорення оптимального варіанту захисту [4].

Беручи до уваги вище зазначені критерії, можна виокремити певні характерні види тактик, які знаходять своє застосування в актуальних тенденціях адвокатської діяльності. Зокрема, визначне місце за поширенням застосування посідає тактика атаки. Її подача розкривається шляхом превентивних дій в обороні клієнта. При цьому необхідними засобами виступають накопичені факти й матеріали, які можна задіяти проти опонента на власну користь. Окремо слід виділити тактику проведення допиту. Вона полягає у фіксуванні доказів, які грають вирішальну роль як інструмент особливої і конкретної інформації, який не потребує оскарження. Виняткове значення несе тактика нейтральної позиції. Для неї характерна взаємодія адвоката зі слідчими, враховуючи можливу співпрацю і подальші компроміси. У даному виборі відсутня відкрита боротьба інтересів, а головна увага переноситься на етап судового слідства.

Тактика адвоката охоплює весь спектр заходів направлених на організацію і планування дій стосовно вибору лінії поведінки якої слід притримуватися протягом усього процесу.

Підводячи підсумки, варто зазначити, що адвокат виступає

представником борця за справедливість у протистоянні з вавіллю, здійснюючи захист законних прав та інтересів клієнта, який звернувся до нього за правовою допомогою. Інструментами адвоката є стратегія і тактика. Саме за допомогою юридичної стратегії, починаючи з формального передбачення розвитку подій, досягається поставлений результат. Шляхи та способи її досягнення становлять гармонійний внесок у створення професійної тактики із чітким окресленням правової допомоги в інтересах досягнення головної мети – захисту прав людини і громадянина.

Список використаної літератури:

1. Дудко О. В. Помилки адвоката в кримінальному провадженні. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/spec-vchena-rada/df/26_007_015_dudko/anot_dudko.pdf
2. Минькович-Слободяник О. В. Юридична стратегія і тактика в правовій політиці України. Теорія та історія держави і права. Філософія права. 2008. С.70. URL: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/handle/123456789/23915>
3. Хмелевська Н. В. Стратегія забезпечення правової допомоги адвокатом в кримінальному провадженні. Вісник Академії адвокатури України. 2015 р. URL: http://old.univer.km.ua/statti/4.Khmelevska_N_V_Strategiya_zabezpechennya_pravovoi_dopomogi_advokatom_u_kriminalnomu_provadzhenni.pdf

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Храпенко Олена Олегівна***